

## Rahimâne tabiri

**Rahîmane** tabiri, **Alîmane** ve **Hakîmane** gibi, Risale-i Nur terminolojisinde Allah'ın isimlerinin tecellilerini anlatan çok önemli bir kavramdır. **Rahîmane**, Allah'ın **Rahîm** isminin fiillerdeki tecellisini ifade eder.

**Rahîmane:** Bir işin veya varlığın, **ihtiyaçları önceden görüp karşılayan, her canlıya lâayık olduğu nimeti tam vaktinde ve en güzel şekilde veren** bir merhametle yapılmasıdır.

*Rahîmane* “merhamet, şefkat, ihsan, koruma” vurgusu yapar: Yapılan işin içinde **bir şefkat eli** vardır; zorluklar kolaylıkla, acılar lezzetle, eksiklikler ikramla karşılanmıştır.

### Şefkat, Ancak Rahîm'in Eseridir

Şuursuz, kör, acımasız, hesap bilmez bir madde veya tesadüf, şefkat gerektiren hiçbir iş yapamaz. Oysa kâinatın her köşesinde, en zayıfın korunduğu, en muhtacın doyurulduğu, en aciz olana en güzel ikramların sunulduğu bir merhamet tablosu vardır.

Bir bebeğin dudaklarına sütü, bir kuşun gagasına taneyi, bir balığın solungacına oksijeni, bir çiçeğin kalbine rengi, bir gözün içine ışığı koyan Zât, ancak Rahîm'dir.

Rahîmane fiilleri görüp da “Bunu yapan yok, her şey kendi kendine oluyor” demek, bir yemeği görüp “Bu kendi kendine oldu” demek kadar akılsızcadır.

Her Rahîmane fiil, bir Rahîm'in varlığını, her nimet, bir Mün'im'in (nimet verenin) varlığını haykırır. Ve bu haykırış, en sağır kulaklara bile ulaşacak kadar gürdür.

**“Usta, kendinde olmayanı eserinde gösteremez.”** Maddi sebeplerin (tabiat, tesadüf, gen, içgüdü, hücre) hiçbirinde **şefkat** diye bir özellik yoktur. Onların kendileri şuursuz, hissiz, mekanik, zorunludur.

Oysa kâinatın her köşesinde, en zayıfın korunduğu, en muhtacın doyurulduğu, en aciz olana en güzel ikramların sunulduğu **şefkatli eserler** vardır.

Bu eserler, kendilerinde şefkat olmayan sebeplerden gelmiş olamaz. Öyleyse bu eserleri doğrudan yapan, **kendisinde sonsuz şefkat bulunan** bir fail olmalıdır.

O fail, **Rahîm**'dir. O Rahîm'dir ki, bir annenin kalbine evladına karşı şefkat koymuş; bir kuşun gagasına yavrusu için tane taşımayı ilham etmiş; bir ağacın dalına meyveyi, o meyvenin içine tatlılığı, o tatlılığın içine bir şefkat ikramını yerleştirmiştir.

**Şefkatli her eser, Rahîm bir failin varlığına haykırır. Ve bu haykırış, en sağır**

**kulaklara bile ulaşacak kadar gürdür:** “Beni yapan, bana acıyan, beni koruyan, beni rızıklandıran bir Rahîm vardır!”

## A) İnsandan Misaller

### Anne Sütü (En parlak Rahîmane misali)

Bebek dünyaya gelir gelmez, ne konuşmayı bilir ne de yemek yapmayı. Ama annenin göğsünde, tam bebeğin ihtiyacına göre ayarlanmış, mikropsuz, hazır, ılık, tatlı bir süt vardır.

Bebek acıktığında ağlar; süt hemen gelir. Bebek doyduğunda süt kesilir. Bebeğin böbrekleri zayıftır, sütün içindeki protein oranı buna göre ayarlanmıştır. Bu **Rahîmanedir**: Ne bebek bunu planlamıştır, ne anne bilinçli olarak ayarlamıştır. Ama ortada **muazzam bir merhamet** tablosu vardır.

### Gözyaşı ve Ağrı Mekanizması

Gözümüze bir toz kaçtığına acır ve göz yaşarır. Ama bu **Rahîmane** bir sistemdir: Acı, gözü korumak için bir alarmdır; gözyaşı ise hem tozu temizler hem de gözü nemlendirir. Eğer acı olmasaydı, gözümüzü yaralardık; eğer gözyaşı olmasaydı, toz içinde kalırdı. **Merhamet, hem alarmı hem de tamir aletini aynı anda vermiştir.**

### Hapşırma ve Öksürük

Solunum yollarına yabancı bir madde kaçtığına, vücut şiddetle hapşırır veya öksürür. Bu rahatsız edici olabilir ama **Rahîmane** bir korumadır: Tehlikeyi yok etmek için, daha büyük bir hastalığı (zatürre vb.) engellemek üzere, kısa süreli bir rahatsızlık verilir. Üstelik bu refleksler, bebeklikten itibaren hiç öğretilmeden çalışır.

### Unutma Nimeti

İnsan, başına gelen acı olayları, travmaları, utanç verici anları zamanla unuttur. Eğer her şey unutulmaz olsaydı, bir ömür boyu acıyla yaşardık. Unutma, **Rahîmane** bir merhamet tecellisidir: Acıyı silerek yeniden başlama şansı verir.

### Uyku ve Yorgunluk

İnsan yorulduğunda uykusu gelir. Uyku, vücudu onarır, beyni dinlendirir, enerji depolar. Eğer yorgunluk olmasaydı, insan kendini tüketene kadar çalışıp ölürdü. Yorgunluk **Rahîmane** bir durdurma ikazıdır; uyku ise **Rahîmane** bir onarım istasyonudur.

### Acıya Karşı Endorfin (Morfin benzeri madde)

Şiddetli bir yaralanma anında, vücut kendi doğal ağrı kesicisini (endorfin) salgılar. Kişi, bayılmadan veya çıldırmadan acıya dayanır. Bu, cerrahi bir merhamettir: “Seni acıdan koruyacağım ama yarayı da iyileştireceğim.”

## Anne Şefkati - Rahîmane'nin En Güçlü Aynası

Bir anne düşünün:

- Çocuğu hastalandığında, gece uykusundan fedakârlık eder, başında bekler.
- Çocuğu acıktığında, kendi yemeğini ona verir.
- Çocuğu korktuğunda, onu kucaklar, “Korkma, ben varım” der.
- Çocuğu büyüdüğünde bile, ona dua eder, onun iyiliğini ister.

Anne, bunları neden yapar? Çocuğundan bir ücret almak için mi? Hayır. Çocuğu ona “Ben sana bakarım” diye söz mü vermişti? Hayır. O çocuk daha dünyaya gelmeden, anne adayının kalbinde bu şefkat **hazır olarak** yaratılmıştır.

### B) Hayvanlardan Misaller

#### Keseli Hayvanlar

Yavru kanguru, doğduğunda bir fasulye tanesi kadardır, kör, tüysüz ve tamamen savunmasızdır. Ama annesinin kesesinde, meme ucuna kendiliğinden yapışır, orada sıcak, korunaklı ve besinli bir ortam bulur. Bu **Rahîmane** bir tasarımdır: “Çok zayıfsın, o halde sana özel bir oda, özel bir beslenme yapacağım.”

#### Yavrusunu Ağzında Taşıyan Kediler

Kedi yavrusunu ensesinden tutar, sallayarak taşır. Bu, yavruya acı vermez; çünkü ense derisi özel olarak sinirsiz ve hissiz yaratılmıştır. Eğer bu olmasaydı, anne yavrusunu taşırken acıdığı için bırakırdı. Bu **Rahîmane** bir incelik: “Taşınman gerek, ama acı çekmeyesin diye boynunu özel yaptım.”

#### Deniz Kaplumbağalarının Yumurtaları

Anne kaplumbağa, yumurtalarını kumsala gömer ve geri döner. Yavrular çıktığında, onları koruyacak kimse yoktur. Ama **Rahîmane** bir sistemle: Yavrular gece çıkar (yırtıcılar azdır), hemen denizin ışığını görür (doğru yönü bulur), kumun altından topluca çıkarlar (birbirlerini korurlar). Zayıflıkları, bu içgüdülerle telafi edilmiştir.

#### Arıların Petekleri ve Bal

Arı, çiçekten aldığı nektarı, kovanında bala dönüştürür. Bal, hem arının hem insanın hem de diğer canlıların ihtiyacına cevap veren mükemmel bir besindir. Antiseptiktir, bozulmaz, enerji verir. Bir arı, bunu “Ben insanlara merhamet edeyim” diye yapmaz. Ama **Rahîmane** tecelli şudur: “Sana faydası olacak bir şeyi, şuursuz bir arının elinde, en güzel şekilde hazırlattım.”

### C) Bitkilerden Misaller

## Meyvelerin Kabukları

Bir portakalın kabuğu kalın, acı ve yağlıdır. Dışarıdan gelen böceklerle, mikroplara, darbelere karşı korur. Ama içindeki etli kısım tatlı, sulu, yumuşak ve lezzetlidir. Bu **Rahîmane** bir ambalajdır: “Zararlı şeyler dışarıda kalsın; faydalı olan kısım kusursuz ulaşsın.” Muz, hindistan cevizi, ceviz... Her meyve, kendine özel, merhametle tasarlanmış bir kılıf taşır.

## Dikenler ve Güller

Gülün dikenini, onu otobur hayvanlardan korur. Ama gülün kendisi o kadar güzel kokulu ve görkemlidir ki, dikenler onu sevmeye engel olmaz. Hatta dikenler, gülü daha değerli yapar. Bu **Rahîmane** bir denge: “Korunman gerek, ama çirkinleşmeyesin; dikenleri vereyim ama yanında bir güzellik, bir koku da vereyim.”

## Tohumların Bekleme Süresi

Bir tohum, kışın ortasında çimlenmez. Tam ilkbaharda, sıcaklık ve nem uygun olunca çimlenir. Eğer kışın çimlenmiş olsaydı, donardı. Tohumun içinde, “hangi mevsimde uyanacağını” bilen bir sistem vardır. Bu **Rahîmane** bir korumadır: “Şimdi çıkarsan ölürsün, bekle. Zamanı gelince sana haber vereceğim.”

## Bitkilerin Zehirli ve Faydalı Olanları

Bazı bitkiler zehirlidir, bazıları şifalıdır. Zehirli olanlar, hayvanlar tarafından yenmesin diye acı veya tahriş edicidir. Ama aynı bitkinin içinde, insanın ihtiyacı olan bir molekül (aspirin, kinin, morfin) olabilir. Bu **Rahîmane** bir çift yönlü merhamettir: “Kendini koru ama ihtiyacı olana da deva ol.”

## D) Alemden (Kâinat) Misaller

### Dünya’nın Atmosferi

Dünya’nın etrafında bir gaz tabakası vardır. Güneş’in zararlı morötesi ışınlarını süzer, geceleri sıcaklığın aşırı düşmesini engeller, göktaşlarını yakar. Eğer atmosfer olmasaydı, gündüz kavrulur, gece donar, her an göktaşı yağardı. Bu **Rahîmane** bir örtüdür: “Sizi yakıcı ışınlardan, soğuktan ve taş yağmurundan koruyorum.”

### Suyun Özellikleri

Su, donarken genişler. Bu, bütün sıvıların tam tersidir. Eğer su donarken büzülseydi, buz suyun dibine çökerdi; göller ve denizler dibinden donarak tüm canlıları öldürürdü. Ama suyun üstü donar, altı sıcak kalır. Bu **Rahîmane** bir istisnadır: “İçindeki balıkları, bitkileri öldürmeyeyim diye fiziğin kuralını bir noktada değiştirdim.”

### Güneşin Uzaklığı

Güneş, Dünya’dan tam 150 milyon km uzaktadır. Biraz daha yakın olsaydı, dünya kavrulur;

biraz daha uzak olsaydı, buzul çağı yaşanırdı. Bu mesafe, tam canlılık için hesaplanmış gibidir. Bu **Rahîmane** bir ayardır: “Ne çok yakınım ki yanasın, ne çok uzağım ki donasın; tam sana göre bir evde oturuyorsun.”

## **Dünya’nın Eğikliği (Mevsimler)**

Dünya’nın eksenini 23.5 derece eğiktir. Bu eğiklik olmasaydı, mevsimler olmazdı; kutuplar hep karanlık, ekvator hep kavurucu olurdu. Mevsimler, hem su döngüsünü, hem tarımı, hem de biyolojik çeşitliliği sağlar. Bu **Rahîmane** bir eğimdir: “Sıkılmayasın, dinlenesin, ürün alsın diye yılı dört bölüme ayırdım.”

## **Gece ve Gündüz Döngüsü**

Gece, insanın uyuması, dinlenmesi, onarılması içindir. Gündüz, çalışması, görmesi, ısınması içindir. Eğer hep gündüz olsaydı, uyuyamaz, kavrulurduk. Hep gece olsaydı, göremez, donardık. Bu **Rahîmane** bir döngüdür: “Yorulmana izin vermiyorum; uykunu, çalışmanı, eğleneni birbirine göre ayarladım.”

## **Rüzgârlar ve Yağmur**

Rüzgâr, bulutları taşır, tohumları yayar, bitkileri tozlaştırır. Yağmur, toprağı canlandırır, nehirleri doldurur. Ama aynı rüzgâr, bazen fırtına olup zarar da verebilir. O zaman bile, **Rahîmane** bir nizam vardır: Kuraklıktan sonra yağmur, sıcaktan sonra meltem, susuzluktan sonra sel değil, bereket gelir. Dünya’nın su döngüsü, hiçbir canlının yapamayacağı bir merhamet sistemidir.

## **Netice: Sağır Kulaklara Bile Ulaşan Gür Ses**

Aklın sustuğu, kör tesadüfün ve şüursuz maddenin cevapsız kaldığı yerde, vicdanın ve kalbin tasdik ettiği tek hakikat şudur: “**Şefkat, ancak Rahîm’in eseridir.**” Bir eserde şefkat varsa, o eseri yapanın şefkati olmalıdır.

Tüm bu **Rahîmane** fiilleri görüp de “**Her şey kendi kendine oluyor**” demek; bir sofrada en leziz yemekleri görüp “**Bu yemekler kendi kendine pişti, buraya geldi**” demek kadar akılsızcadır.

**Maddi sebepler (tabiat, tesadüf, hücre) şüursuz, hissiz ve mekaniktir.** Kendinde olmayanı, eserinde gösteremez. Eğer kâinatın her köşesinde, en muhtacın doyurulduğu, en aciz olana en güzel ikramların sunulduğu şefkatli eserler varsa; bu eserler ancak sonsuz şefkat sahibi bir **Rahîm**’den gelebilir.

Her Rahîmane fiil, bir **Rahîm**’in varlığını, her nimet bir **Mün’im**’in (nimet verenin) varlığını haykırır. Ve bu haykırış, en sağır kulaklara bile ulaşacak kadar gürdür: “**Beni yapan, beni koruyan, beni rızıklandıran bir Rahîm vardır!**”